

II

(Nelegislatīvi akti)

LĒMUMI

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS LĒMUMS

(2010. gada 16. septembris)

par euro banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudi, kā arī to atkārtotu laišanu apgrozībā

(ECB/2010/14)

(2010/597/ES)

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 128. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus (turpmāk – “ECBS Statūti”) un jo īpaši to 16. pantu,

tā kā:

- (1) Līguma 128. panta 1. punkts un ECBS Statūtu 16. pants nosaka, ka Eiropas Centrālajai bankai (ECB) ir ekskluzīvas tiesības atļaut emitēt euro banknotes Savienībā. Šīs tiesības ietver kompetenci veikt pasākumus, lai aizsargātu euro banknošu kā maksāšanas līdzekļa integritāti.
- (2) Lai nodrošinātu euro banknošu integritāti un prasībām atbilstošu viltojumu atklāšanu, apgrozībā esošās banknotes jāuztur labā stāvoklī, lai to īstumu varētu pārbaudīt ātri un droši, tāpēc jāpārbauda euro banknošu derīgums. Turklāt iespējami euro banknošu viltojumi ātri jāatklāj un jānodod kompetentajām valsts iestādēm.
- (3) Padomes 2001. gada 28. jūnija Regulas (EK) Nr. 1338/2001, ar kuru paredz pasākumus, kas vajadzīgi euro aizsardzībai pret viltošanu ⁽¹⁾, 6. pantā sākotnēji tika

paredzēts, ka kredītiestādēm un citām attiecīgajām iestādēm ir pienākums izņemt no apgrozības visas euro banknotes, par kurām iestādes zina, ka tās ir viltojumi, vai kuras iestādēm ir pietiekams pamats uzskatīt par viltotām.

- (4) Lai izveidotu saskaņotus standartus euro banknošu atkārtotai laišanai apgrozībā, ECB 2005. gadā publicēja pamatnoteikumus banknošu atkārtotai laišanai apgrozībā, kuros paredzēti vienoti euro banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudes noteikumi un procedūras ⁽²⁾, t. sk. banknošu apstrādes iekārtu darbības standarti. Tādējādi ECB pieņēma vienotas banknošu apstrādes iekārtu pārbaudes procedūras, kas jāveic NCB.
- (5) Regula (EK) Nr. 1338/2001 tika attiecīgi grozīta ⁽³⁾, paplašinot tās adresātu loku un paredzot, ka tagad to pienākums ir nodrošināt saņemto un atkārtoti apgrozībā laižamo euro banknošu autentiskuma pārbaudi, kā arī viltojumu atklāšanu. Šajā saistībā Regulā (EK) Nr. 1338/2001 paredzēts, ka attiecībā uz euro banknotēm šī pārbaude jāveic saskaņā ar ECB noteiktajām procedūrām. Tāpēc lietderīgi šīs procedūras ietvert atsevišķā tiesību aktā.

⁽¹⁾ OV L 181, 4.7.2001., 6. lpp.

⁽²⁾ Euro banknošu atkārtota laišana apgrozībā: pamatnoteikumi viltojumu noteikšanai un banknošu šķirošanai pēc to derīguma, ko veic kredītiestādes un citas specializētās skaidrās naudas apstrādes iestādes.

⁽³⁾ Padomes 2008. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 44/2009, ar ko groza Regulu Nr. 1338/2001, ar kuru paredz pasākumus, kas vajadzīgi euro aizsardzībai pret viltošanu (OV L 17, 22.1.2009., 1. lpp.).

(6) Neskarot dalībvalstu kompetenci noteikt sankcijas attiecībā uz iestādēm, kas minētas Regulas (EK) Nr. 1338/2001 6. panta 1. punktā un kas nepilda šajā pantā noteiktos pienākumus, Eurosistēmas rīcībā jābūt pasākumiem, ar kuriem varētu nodrošināt atbilstību ECB noteiktajām procedūrām un novērst šajā lēmumā paredzēto noteikumu apiešanu, šādi radot risku, ka netiek atklātas vai apgrozībā atkārtoti tiek laistas viltotas un nederīgas banknotes,

IR PIENĒMUSI ŠĀDU LĒMUMU.

1. pants

Darbības joma

Šajā lēmumā ir paredzēti vienoti noteikumi un procedūras euro banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudei, kā arī atkārtotai laišanai apgrozībā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1338/2001 6. panta 1. punktu.

2. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā:

- 1) "NCB" ir tās dalībvalsts nacionālā centrālā banka, kurā ir ieviests euro;
- 2) "skaidrās naudas apstrādes iestādes" ir Regulas (EK) Nr. 1338/2001 6. panta 1. punktā minētās iestādes un uzņēmumi;
- 3) "atkārtota laišana apgrozībā" ir darbība, ko veic skaidrās naudas apstrādes iestādes, tiešā vai netiešā veidā atkārtoti laižot apgrozībā euro banknotes, ko tās saņēmušas no iedzīvotājiem maksājuma veidā vai kā noguldījumu bankas kontā, vai arī no citas skaidrās naudas apstrādes iestādes;
- 4) "banknošu apstrādes iekārtas" ir paša klienta darbinātas iekārtas vai operatora apkalpotas iekārtas, kā definēts I pielikumā;
- 5) "banknošu apstrādes iekārtu tips" ir tāda banknošu apstrādes iekārta, kura atšķiras no citām banknošu apstrādes iekārtām, kā aprakstīts I pielikumā;
- 6) "vienotas pārbaudes procedūras" ir pārbaudes procedūras, ko ECB noteikusi NCB piemērot banknošu apstrādes iekārtu tipu pārbaudei;
- 7) "apmācīts personāls" ir skaidrās naudas apstrādes iestāžu darbinieki, kuriem ir a) zināšanas par dažādiem publiskotiem euro banknošu pretviltotības elementiem, kurus noteikusi un publicējusi Eurosistēma, kā arī spējas tos pārbaudīt; un b) zināšanas par IIIb pielikumā norādītajiem šķirošanas kritērijiem un spējas saskaņā ar tiem pārbaudīt euro banknotes;
- 8) "viltotas euro banknotes" ir viltotas banknotes Regulas (EK) Nr. 1338/2001 2. panta a) apakšpunkta izpratnē;

9) "skaidrās naudas izsniegšanas iekārtas" ir paša klienta darbinātas iekārtas, no kurām, izmantojot bankas karti vai citus līdzekļus, tiek izsniegtas euro banknotes, debetējot saņēmēja bankas kontu, piemēram, bankomāti (ATM), no kuriem tiek izsniegta skaidrā nauda. Termināļus ar pašpārbaudes iespēju (SCoT), kurus izmantojot iedzīvotāji var samaksāt par precēm vai pakalpojumiem gan ar bankas karti, gan skaidro naudu un citiem maksāšanas līdzekļiem un kuriem ir skaidrās naudas izņemšanas funkcija, arī uzskata par skaidrās naudas izsniegšanas iekārtām;

10) "kompetentās valsts iestādes" ir iestādes Regulas (EK) Nr. 1338/2001 2. panta b) apakšpunkta izpratnē;

11) "nederīgas euro banknotes" ir euro banknotes, ko saskaņā ar 6. pantā minēto derīguma pārbaudi novērtē kā nederīgas atkārtotai laišanai apgrozībā;

12) "kreditīestāde" ir iestāde, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Direktīvas Nr. 2006/48/EK par kreditīestāžu darbības sākšanu un veikšanu⁽⁴⁾ 1. panta 4. punkta a) apakšpunktā.

3. pants

Vispārējie principi

1. Skaidrās naudas apstrādes iestāžu pienākums pārbaudīt banknošu autentiskumu un derīgumu jāpilda saskaņā ar šajā lēmumā noteiktajām procedūrām.

2. Ja divas vai vairākas skaidrās naudas apstrādes iestādes iesaistītas vienu un to pašu banknošu atkārtotā laišanā apgrozībā, iestāde, kas atbild par banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudi, jāizraugās atbilstoši valsts normatīvajiem aktiem vai, ja tādu nav, atbilstoši līguma noteikumiem, kas noslēgts starp attiecīgajām skaidrās naudas apstrādes iestādēm.

3. Banknošu autentiskumu un derīgumu pārbauda vai nu ar banknošu apstrādes iekārtām, kas izturējušas NCB pārbaudi, vai arī apmācīts personāls.

4. Euro banknošu atkārtotu laišanu apgrozībā, izmantojot paša klienta darbinātas iekārtas vai skaidrās naudas izsniegšanas iekārtas, var veikt tikai pēc tam, kad ar NCB pārbaudīta tipa banknošu apstrādes iekārtas palīdzību sekmīgi veikta to autentiskuma un derīguma pārbaude un tās klasificētas kā īstas un derīgas. Tomēr šī prasība neattiecas uz tām euro banknotēm, kuras skaidrās naudas apstrādes iestādei tieši piegādājis NCB vai kāda cita skaidrās naudas apstrādes iestāde, kas šo euro banknošu autentiskumu un derīgumu jau pārbaudījusi.

5. Banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudei skaidrās naudas apstrādes iestāde operatora apkalpotas iekārtas var izmantot tikai tad, ja šīs iekārtas izturējušas NCB pārbaudi un iekļautas ECB interneta lapā, kā paredzēts 9. panta 2. punktā. Šīs iekārtas jāizmanto ar rūpnīcas standarta iestatījumiem, t. sk. to jauninājumiem, kas sekmīgi pārbaudīti, ja vien NCB un skaidrās naudas apstrādes iestāde nav vienojušas par stingrākiem iestatījumiem.

⁽⁴⁾ OV L 177, 30.6.2006., 1. lpp.

6. Euro banknotes, kam autentiskuma un derīguma pārbaudi veicis un tās kā īstas un derīgas klasificējis apmācīts personāls, nevis tāda tipa banknošu apstrādes iekārta, kas izturējusi NCB pārbaudi, atkārtoti apgrozībā var laist tikai darbinieki tirdzniecības vietā.

7. Šis lēmums neattiecas uz NCB veikto euro banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudi.

4. pants

Banknošu apstrādes iekārtās veiktā euro banknošu klasifikācija un apstrāde

1. Euro banknotes, ko pārbauda paša klienta darbinātā iekārtā, klasificē un apstrādā saskaņā ar IIa pielikumu.

2. Euro banknotes, ko pārbauda operatora apkalpotā iekārtā, klasificē un apstrādā saskaņā ar IIb pielikumu.

5. pants

Viltotu euro banknošu atklāšana

Banknotes, kuras saskaņā ar IIa vai IIb pielikumā noteikto klasifikāciju vai pēc apmācīta personāla veiktas manuālas autentiskuma pārbaudes nav autentificētas kā īstas euro banknotes, saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem un nekādā gadījumā ne vēlāk kā 20 darbadienu laikā skaidrās naudas apstrādes iestādes nekavējoties nodod kompetentajam valsts iestādēm.

6. pants

Nederīgo banknošu atklāšana

1. Derīguma pārbaudi veic saskaņā ar IIIa un IIIb pielikumā noteiktajiem minimālajiem standartiem.

2. NCB pēc tam, kad par to informējusi ECB, var noteikt stingrākus standartus attiecībā uz vienas vai vairāku nominālvērtību euro banknotēm, ja to pamato, piemēram, ar attiecīgajā dalībvalstī apgrozībā esošo euro banknošu kvalitātes pasliktināšanos.

3. Nederīgās euro banknotes nodod NCB saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem.

7. pants

Izņēmumi

1. NCB kredītiestāžu nomaļajām filiālēm ar nelielu skaidrās naudas operāciju apjomu var apmācītam personālam piešķirt atļauju veikt manuāli to euro banknošu derīguma pārbaudi, kuras paredzēts atkārtoti laist apgrozībā, izmantojot paša klienta darbinātās iekārtas vai skaidrās naudas izsniegšanas iekārtas, ja šāda

tipa iekārtas izturējušas NCB pārbaudi. Lai lūgtu šādu atļauju, kredītiestādes savas dalībvalsts NCB iesniedz pierādījumus par attiecīgās filiāles nomaļo atrašanos un nelielo skaidrās naudas operāciju apjomu. Katra NCB nodrošina, ka šādā veidā manuāli pārbaudīto euro banknošu apjoms nepārsniedz 5 % no kopējā to euro banknošu apjoma, kuras gada laikā apgrozībā nonāk ar paša klienta darbinātu iekārtu vai skaidrās naudas izsniegšanas iekārtu palīdzību. NCB nolemj, vai 5 % sliksnis attiecas uz katras atsevišķas kredītiestādes operāciju apjomu vai visu valsts kredītiestāžu kopējo apjomu.

2. Ja neparedzēta gadījuma rezultātā euro banknošu piegāde kādā dalībvalstī ievērojami pasliktinās, skaidrās naudas apstrādes iestāžu apmācīts personāls, uz laiku un ievērojot attiecīgu vienošanos ar NCB par konkrētā gadījuma izņēmuma statusu, atkārtotai laišanai apgrozībā paredzētu euro banknošu manuālu autentiskuma un derīguma pārbaudi var veikt ar paša klienta darbinātu iekārtu vai skaidrās naudas izsniegšanas iekārtu palīdzību.

8. pants

Eurosistēmas saistības

1. Informāciju, ko Eurosistēma noteikusi attiecībā uz euro banknotēm un to mašīnlasāmajiem pretviltošanas elementiem, Eurosistēma ražotājiem sniedz pirms jaunas banknošu sērijas emitēšanas, lai pēc tam ražotāji varētu izstrādāt banknošu apstrādes iekārtas, kuras izturētu vienotās pārbaudes procedūras un kuras varētu pielāgot jaunajām prasībām.

2. Informāciju, ko Eurosistēma noteikusi attiecībā uz euro banknotēm un to publiskotajiem pretviltošanas elementiem, Eurosistēma skaidrās naudas apstrādes iestādēm sniedz pirms jaunas banknošu sērijas emitēšanas, lai pēc tam to personālam būtu iespējams sniegt vajadzīgo apmācību.

3. Eurosistēma sniedz atbalstu skaidrās naudas apstrādes iestādēm to personāla apmācībai, lai nodrošinātu, ka apmācītais personāls ir kompetents veikt euro banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudi.

4. Eurosistēma vajadzības gadījumā informē skaidrās naudas apstrādes iestādes par viltojumu draudiem un var tām pieprasīt veikt attiecīgas darbības, t. sk. uz laiku aizliegt atkārtoti laist apgrozībā noteiktas(-u) nominālvērtības(-u) banknotes.

5. Eurosistēma attiecīgi brīdina banknošu apstrādes iekārtu ražotājus par viltojumu draudiem.

9. pants

Eurosistēmas vienotās banknošu apstrādes iekārtu pārbaudes procedūras

1. Atsevišķus banknošu apstrādes iekārtu tipus pārbauda NCB saskaņā ar vienotām pārbaudes procedūrām.

2. Visi pārbaudi izturējušie banknošu apstrādes iekārtu tipi uz pārbaudītu rezultātu spēkā esamības periodu tiek iekļauti ECB interneta lapā publicētajā sarakstā, kā norādīts 3. punktā. Ja kāds iekārtas tips šajā periodā vairs nespēj atklāt visus Eurosistēmai zināmos euro banknošu viltojumus, to svītro no šā saraksta atbilstoši ECB noteiktajai procedūrai.

3. Ja banknošu apstrādes iekārtas tips pārbaudi izturējis, šīs pārbaudes rezultāti ir spēkā visā euro zonā vienu gadu, sākot ar mēnesi, kad tos publicē ECB interneta lapā, ar nosacījumu, ka, izmantojot šo tipu, šajā periodā joprojām iespējams atklāt visus Eurosistēmai zināmos euro banknošu viltojumus.

4. Eurosistēma neatbild par gadījumiem, kad pārbaudi izturējis banknošu apstrādes iekārtas tips nespēj klasificēt un apstrādāt euro banknotes saskaņā ar IIa vai IIb pielikumu.

10. pants

Eurosistēmas uzraudzības darbības un korigējošie pasākumi

1. Atbilstoši valsts tiesību aktu prasībām NCB ir tiesības: i) skaidrās naudas apstrādes iestāžu telpās veikt pārbaudes uz vietas, t. sk. iepriekš nebrīdinot, lai pārbaudītu šo iestāžu banknošu apstrādes iekārtas, īpaši iekārtu spēju noteikt banknošu autentiskumu un derīgumu, kā arī konstatēt euro banknošu iespējamus viltojumus un euro banknotes, kuru autentiskums nav skaidri nosakāms saistībā ar to konta turētāju; un ii) apstiprināt procedūras, ar kurām regulē banknošu apstrādes iekārtu darbību un kontroli, pārbaudīto euro banknošu apstrādi un jebkādu manuāli veiktu autentiskuma un derīguma pārbaudi.

2. Atbilstoši valsts tiesību aktu prasībām NCB ir tiesības ņemt pārbaudīto euro banknošu paraugus pārbaudei savās telpās.

3. Ja pārbaudē uz vietas NCB atklāj neatbilstību šiem lēmuma noteikumiem, viņš skaidrās naudas apstrādes iestādei pieprasa veikt korektīvus pasākumus noteiktā termiņā. Līdz neatbilstības novēršanai NCB ECB vārdā var aizliegt skaidrās naudas apstrādes iestādei atkārtoti laist apgrozībā attiecīgās(-o) nominālvērtības(-u) banknotes. Ja neatbilstības iemesls ir kāda banknošu apstrādes iekārtas tipa darbības nepilnība, tas var būt par pamatu šā iekārtu tipa svītrotšanai no saraksta, kas minēts 9. panta 2. punktā.

4. Ja skaidrās naudas apstrādes iestāde pārbaudes jomā nesarbojas ar NCB, to uzskata par neatbilstību.

11. pants

Ziņošanas pienākumi

Lai ECB un NCB varētu uzraudzīt skaidrās naudas apstrādes iestāžu darbības atbilstību šim lēmumam un pārraudzīt skaidrās naudas apriti, NCB jāsaņem: i) attiecīga rakstiska informācija, t. sk. elektroniskā veidā, no skaidrās naudas apstrādes iestādēm pirms banknošu apstrādes iekārtas tipa uzstādīšanas izmantošanai; un ii) IV pielikumā minētā informācija no skaidrās naudas apstrādes iestādēm.

12. pants

Izmaksas

1. Eurosistēma skaidrās naudas apstrādes iestādēm neatlīdzina tām saistībā ar šā lēmuma izpildi radušās izmaksas.

2. Eurosistēma neatlīdzina skaidrās naudas apstrādes iestādēm papildu izmaksas, kas tām radušās, emitējot banknotes ar mainītiem vai jauniem pretviltošanas elementiem.

13. pants

Nobeiguma noteikumi

1. Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. To piemēro no 2011. gada 1. janvāra. Katra NCB var nolemt savas dalībvalsts skaidrās naudas apstrādes iestādēm piedāvāt pārejas periodu attiecībā uz statistisko datu sniegšanu saskaņā ar IV pielikumu. IV pielikumu piemēro vēlākais no 2012. gada 1. janvāra.

2. To dalībvalstu skaidrās naudas apstrādes iestādēm, kurās euro ieviests no 2011. gada 1. janvāra vai vēlāk, šā lēmuma piemērošanai kopš euro ieviešanas dienas noteikts vienu gadu ilgs pārejas periods.

Frankfurtē pie Mainas, 2010. gada 16. septembrī

ECB prezidents
Jean-Claude TRICHET

I PIELIKUMS

BANKNOŠU APSTRĀDES IEKĀRTAS

1. Vispārējās tehniskās prasības

- 1.1. Lai kvalificētos par banknošu apstrādes iekārtu, tai jāspēj apstrādāt euro banknošu paciņas, klasificējot atsevišķas euro banknotes un fiziski nodalot tās pēc to klasifikācijas bez iekārtas operatora iejaukšanās, kā paredzēts IIa un IIb pielikumā. Banknošu apstrādes iekārtai jābūt ierīcei, kurai vajadzīgajā skaitā paredzēti izvades kārtotājnodalījumi un/vai citi līdzekļi, kas nodrošina apstrādāto euro banknošu atbilstošu nodalīšanu.
- 1.2. Banknošu apstrādes iekārtām jābūt pielāgojamām, lai nodrošinātu to iespējas atklāt jaunus viltojumus. Turklāt tām jābūt pielāgojamām, lai vajadzības gadījumā būtu iespējams noteikt vairāk vai mazāk ierobežojošus standartus šķirošanai pēc derīguma.

2. Banknošu apstrādes iekārtu kategorijas

Banknošu apstrādes iekārtas ir paša klienta darbinātas iekārtas vai operatora apkalpotas iekārtas.

1. tabula

Paša klienta darbinātas iekārtas

A. Paša klienta darbinātas iekārtas, kurās skaidrā nauda tiek noguldīta ar klienta datu izsekošanas iespēju

1.	Skaidrās naudas iemaksu bankomāti (CIM)	Skaidrās naudas iemaksu bankomāti (CIM) ļauj klientiem, izmantojot bankas karti vai citus līdzekļus, noguldīt euro banknotes savos bankas kontos, bet tiem nav nekādu skaidrās naudas izsniegšanas funkciju. Skaidrās naudas iemaksu bankomātos (CIM) tiek pārbaudīts euro banknošu autentiskums un nodrošināta konta turētāja datu izsekojamība; derīguma pārbaudes nav obligātas.
2.	Banknošu apstrādes iekārtas (CRM)	Banknošu apstrādes iekārtas (CRM) ļauj klientiem, izmantojot bankas karti vai citus līdzekļus, noguldīt euro banknotes savos bankas kontos, kā arī debitēt no tiem euro banknotes. Banknošu apstrādes iekārtās (CRM) tiek pārbaudīts euro banknošu autentiskums un derīgums, kā arī nodrošināta konta turētāja datu izsekojamība. Naudas izņemšanai no banknošu apstrādes iekārtām (CRM) var tikt izmantotas derīgas istās euro banknotes, ko citi klienti tajās noguldījuši iepriekšējos darījumos.
3.	Kombinētie skaidrās naudas iemaksu bankomāti (CCM)	Kombinētie skaidrās naudas iemaksu bankomāti (CCMs) ļauj klientiem, izmantojot bankas karti vai citus līdzekļus, noguldīt euro banknotes savos bankas kontos, kā arī debitēt no tiem euro banknotes. Kombinētajos skaidrās naudas iemaksu bankomātos (CCM) tiek pārbaudīts euro banknošu autentiskums un nodrošināta konta turētāja datu izsekojamība; derīguma pārbaudes nav obligātas. Naudas izņemšanai no kombinētajiem skaidrās naudas iemaksu bankomātiem (CCM) netiek izmantotas euro banknotes, ko citi klienti tajās noguldījuši iepriekšējos darījumos, bet tikai atsevišķi tajos ievietotas euro banknotes.

B. Citas paša klienta darbinātas iekārtas

4.	Skaidrās naudas izmaksu bankomāti (COM)	Skaidrās naudas izmaksu bankomāti (COM) ir bankomāti, kuros pirms euro banknošu izmaksas klientiem tiek pārbaudīts to autentiskums un derīgums. Skaidrās naudas izmaksu bankomātos (COM) tiek izmantotas euro banknotes, kuras tajos ievieto skaidrās naudas apstrādes iestādes vai kuras tiek ievietotas no citām automatizētām sistēmām (piemēram, tirdzniecības automātiem).
----	---	---

2. tabula

Operatora apkalpotas iekārtas

1.	Banknošu apstrādes iekārtas (BPM)	Banknošu apstrādes iekārtās (BPM) pārbauda euro banknošu autentiskumu un derīgumu.
2.	Banknošu autentifikācijas iekārtas (BAM)	Banknošu autentifikācijas iekārtās (BAM) pārbauda euro banknošu autentiskumu.
3.	Kases palīgierīces skaidrās naudas pārbaudei un apstrādei (TARM)	Kases palīgierīces skaidrās naudas pārbaudei un apstrādei (TARM) izmanto skaidrās naudas apstrādes iestādes, kas pārbauda euro banknošu autentiskumu un derīgumu. Naudas izņemšanai no kases palīgierīcēm skaidrās naudas pārbaudei un apstrādei (TARM) var tikt izmantotas derīgas īstās euro banknotes, ko citi klienti tajās noguldījuši iepriekšējos darījumos. Turklāt šīs iekārtas droši uzglabā euro banknotes un skaidrās naudas apstrādes iestādēm ļauj kreditēt vai debetēt klientu banku kontus.
4.	Kases palīgierīces skaidrās naudas pārbaudei (TAM)	Kases palīgierīces skaidrās naudas pārbaudei (TAM) izmanto skaidrās naudas apstrādes iestādes, kas pārbauda euro banknošu autentiskumu. Turklāt šīs iekārtas droši uzglabā euro banknotes un skaidrās naudas apstrādes iestādēm ļauj kreditēt vai debetēt klientu banku kontus.

Ja klienti ievieto noguldīšanai euro banknotes kases palīgierīcēs skaidrās naudas pārbaudei un apstrādei (TARM) vai kases palīgierīcēs skaidrās naudas pārbaudei (TAM) vai no šīm iekārtām euro banknotes izņem, šīs iekārtas tiek uzskatītas par paša klienta darbinātām iekārtām un tām euro banknotes jāklasificē un jāapstrādā saskaņā ar IIa pielikumu.

3. **Banknošu apstrādes iekārtu tipi**

Eurosistēma pārbauda banknošu apstrādes iekārtu tipus. Banknošu apstrādes iekārtu tipus iedala atbilstoši to detektorsistēmām, programmatūrai un citām to galveno funkciju izpildes nodrošināšanas sastāvdaļām. Šīs funkcijas ir: a) īstu euro banknošu autentifikācija; b) to euro banknošu atklāšana un nodalīšana, kuras ir iespējami viltojumi; c) nederīgo banknošu atklāšana un, ja vajadzīgs, nodalīšana no derīgajām; un d) tādu priekšmetu atpazīšana, kurus atzīst par iespējamiem euro banknošu viltojumiem, un, ja vajadzīgs, tādu euro banknošu konstatēšana, kuru autentiskums nav skaidri nosakāms.

IIa PIELIKUMS

EURO BANKNOŠU KLASIFIKĀCIJA UN APSTRĀDE PAŠA KLIENTA DARBINĀTĀS IEKĀRTĀS

Euro banknotes klasificē, iedalot vienā no turpmāk norādītajām kategorijām, un tās tiek fiziski nodalītas atbilstoši kategorijai. Iekārtās, kurās nepārbauda euro banknotes pēc to derīguma, banknotes nav jāiedala 4.a un 4.b kategorijā.

1. tabula

Euro banknošu klasifikācija un apstrāde paša klienta darbinātās iekārtās, kurās skaidrā nauda tiek noguldīta ar klienta datu izsekošanas iespēju

Kategorija	Īpašības	Apstrāde
1. Objekti, kas netiek atpazīti kā euro banknotes	Netiek atpazīti kā euro banknotes jebkura norādītā iemesla dēļ: <ul style="list-style-type: none"> — nav euro banknotes, — ir euro banknotēm līdzīgi priekšmeti, — nepareizs izskats un forma, — atlocīts(-i) liels(-i) stūris(-i) vai noplēsts(-i) fragments(i), — ievades vai padeves kļūda iekārtā. 	Iekārta nodod atpakaļ klientam.
2. Iespējami euro banknošu viltojumi	Izskats un forma tiek atpazīta, bet trūkst viena vai vairāku ar iekārtu pārbaudīto autentifikācijas elementu vai tie ievērojami pārsniedz pieļaujamo novirzi no normas.	Izņem no apgrozības. Nekavējoties, bet ne vēlāk kā 20 darbadienu laikā no banknotes iemaksas iekārtā, jānodod kompetentajām valsts iestādēm autentifikācijai, sniedzot informāciju par konta turētāju. Nedrīkst ieskaitīt klienta kontā.
3. Euro banknotes, kuru autentiskums nav skaidri nosakāms	Izskats un forma tiek atpazīta, taču kvalitātes noviržu un/vai pieļaujamo noviržu pārsniegšanas dēļ netiek atpazīti visi ar iekārtu pārbaudītie autentifikācijas elementi. Parasti tās ir nederīgas euro banknotes.	Izņem no apgrozības. Euro banknotes apstrādā atsevišķi un nekavējoties, bet ne vēlāk kā 20 darbadienu laikā no banknotes iemaksas iekārtā, nodod kompetentajām valsts iestādēm autentifikācijai. Informāciju par konta turētāju glabā astoņas nedēļas kopš šo euro banknošu atklāšanas iekārtā. Šai informācijai jābūt pieejamai pēc kompetento valsts iestāžu pieprasījuma. Vienojoties ar kompetentajām valsts iestādēm, informāciju, kas nodrošina konta turētāja izsekojamību, kopā ar šīm euro banknotēm var nodot minētajām iestādēm. Drīkst ieskaitīt klienta kontā.
4.a Euro banknotes, kas tiek atpazītas kā īstas un derīgas	Ar iekārtu veiktas visas autentifikācijas un derīguma pārbaudes, un to rezultāti ir pozitīvi.	Var atkārtoti laist apgrozībā. Tiek ieskaitītas klienta kontā.
4.b Euro banknotes, kas tiek atpazītas kā īstas, bet nederīgas	Visu ar iekārtu veikto autentifikācijas pārbaudes rezultāti ir pozitīvi. Vismaz viens pārbaudītais derīguma kritērijs devis negatīvu rezultātu.	Nevar izmantot atkārtotai lietošanai apgrozībā; nodod atpakaļ NCB. Tiek ieskaitītas klienta kontā.

Iekārta 2. un 3. kategorijas euro banknotes neatdod atpakaļ klientam, ja tai ir noguldījuma darījuma atcelšanas funkcija. Šādu euro banknošu glabāšanu iekārtā pēc darījuma atcelšanas var īstenot, ja konkrētajā iekārtā paredzēta vieta banknošu pagaidu glabāšanai.

NCB var vienoties ar skaidrās naudas apstrādes iestādi, ka 3. kategorijas euro banknotes var fiziski neiedalīt 4.a un 4.b kategorijā. Tādā gadījumā visu šo triju kategoriju banknotes apstrādā kā 3. kategorijas euro banknotes.

2. tabula

Euro banknošu klasifikācija un apstrāde operatora apkalpotās iekārtās

Kategorija	Īpašības	Apstrāde
A i) Objekti, kas netiek atpazīti kā euro banknotes; vai ii) iespējami euro banknošu viltojumi; vai iii) euro banknotes, kuru autentiskums nav skaidri nosakāms	<p>i) Netiek atpazīti kā euro banknotes jebkura norādītā iemesla dēļ:</p> <ul style="list-style-type: none"> — nav euro banknotes, — ir euro banknotēm līdzīgi priekšmeti, — nepareizs izskats un forma, — atlocīts(-i) liels(-i) stūris(-i) vai noplēsts(-i) fragments(-i), — ievades vai padeves kļūda iekārtā. <p>ii) Tiek atpazītas kā euro banknošu iespējami viltojumi, jo izskats un forma tiek atpazīta, bet iekārtas veiktajā pārbaudē tiek atklāts, ka trūkst viena vai vairāku autentifikācijas elementu vai tie ievērojami pārsniedz pieļaujamo novirzi no normas.</p> <p>iii) Euro banknotes, kuru autentiskums nav skaidri nosakāms, jo izskats un forma tiek atpazīta, taču kvalitātes noviržu un/vai pieļaujamo noviržu pārsniegšanas dēļ netiek atpazīti visi iekārtas pārbaudītie autentifikācijas elementi. Parasti tās ir nederīgas euro banknotes.</p>	<p>Izņemšana no apgrozības.</p> <p>Nekavējoties, bet ne vēlāk kā 20 darbadienu laikā no banknošu atklāšanas iekārtā jānodod kompetentajām valsts iestādēm autentifikācijai.</p>
B1 Euro banknotes, kas tiek atpazītas kā īstas un derīgas	Visu ar iekārtu veikto autentifikācijas un derīguma pārbažu rezultāti ir pozitīvi.	Var izsniegt klientiem.
B2 Euro banknotes, kas tiek atpazītas kā īstas, bet nederīgas	Visu ar iekārtu veikto autentifikācijas pārbažu rezultāti ir pozitīvi. Vismaz viens pārbaudītais derīguma kritērijs devis negatīvu rezultātu.	Nevar izsniegt klientiem; nodod atpakaļ NCB.

Iļb PIELIKUMS

EURO BANKNOŠU KLASIFIKĀCIJA UN APSTRĀDE OPERATORA APKALPOTĀS IEKĀRTĀS

Euro banknotes klasificē, iedalot vienā no turpmāk norādītajām kategorijām, un tās tiek fiziski nodalītas atbilstoši savai kategorijai. Iekārtās, kurās nepārbauda euro banknotes pēc derīguma, banknotes nav jāiedala B1 un B2 kategorijā.

Euro banknošu klasifikācija un apstrāde operatora apkalpotās iekārtās

Kategorija	Īpašības	Apstrāde
A	<p>i) Objekti, kas netiek atpazīti kā euro banknotes; vai</p> <p>ii) iespējami euro banknošu viltojumi; vai</p> <p>iii) euro banknotes, kuru autentiskums nav skaidri nosakāms</p>	<p>No iekārtas nodod atpakaļ operatoram turpmākai novērtēšanai un apstrādei:</p> <p>i) objektus, kas netiek atpazīti kā euro banknotes: pēc personāla veiktas vizuālas novērtēšanas tos nodala no iespējamiem euro banknošu viltojumiem un banknotēm, kuru autentiskums nav skaidri nosakāms;</p> <p>ii) iespējamus euro banknošu viltojumus; un</p> <p>iii) euro banknotes, kuru autentiskums nav skaidri nosakāms: tās apstrādā atsevišķi un nekavējoties, bet ne vēlāk kā 20 darbdienu laikā no banknošu iemaksas iekārtā, nodod kompetentajam valsts iestādēm galīgai autentifikācijai.</p>
B1	<p>ii) Tiek atpazītas kā euro banknošu iespējami viltojumi, jo izskats un forma tiek atpazīta, bet iekārtas veiktajā pārbaudē tiek atklāts, ka trūkst viena vai vairāku autentifikācijas elementu vai tie ievērojami pārsniedz pieļaujamo novirzi no normas.</p> <p>iii) Euro banknotes, kuru autentiskums nav skaidri nosakāms, jo izskats un forma tiek atpazīta, taču kvalitātes noviržu un/vai pieļaujamo noviržu pārsniegšanas dēļ netiek atpazīti visi iekārtas pārbaudītie autentifikācijas elementi. Parasti tās ir nederīgas euro banknotes.</p>	<p>Var atkārtoti laist apgrozībā. Tiek ieskaitītas klienta kontā.</p>
B2	<p>Visu ar iekārtu veikto autentifikācijas pārbaudu rezultāti ir pozitīvi.</p> <p>Visu ar iekārtu veikto autentifikācijas pārbaudu rezultāti ir pozitīvi. Vismaz viens pārbaudītais derīguma kritērijs devis negatīvu rezultātu.</p>	<p>Nevar izmantot atkārtotai laišanai apgrozībā; nodod atpakaļ NCB. Tiek ieskaitītas klienta kontā.</p>

Īpašie klasifikācijas un šķirošanas noteikumi dažām operatora apkalpotām iekārtām

- Banknošu apstrādes iekārtās klasificē un fiziski sašķiro euro banknotes attiecīgi A, B1 un B2 kategorijā, kā norādīts Iļb pielikumā, un šajā nolūkā nepieciešami vismaz trīs izvades kārtotājnodalījumi, lai nebūtu vajadzīga iekārtas operatora iejaukšanās.

2. Arī banknošu apstrādes iekārtās, kurām ir tikai divi izvades kārtotājnodalījumi, var klasificēt un šķirot euro banknotes, ja tiek ievērotas šādas prasības:
  - a) autentiskuma un derīguma pārbaudes notiek vienā apstrādes procesa posmā. Šajā apstrādes procesa posmā B1 kategorijas euro banknotes ir sašķirojamas vienā stacionārā izvades kārtotājnodalījumā, savukārt A un B2 kategorijas euro banknotes jāsašķiro atsevišķā stacionārā izvades kārtotājnodalījumā, lai nerastos nekāda fiziska saskare ne ar vienu no B1 kategorijas euro banknotēm;
  - b) ja kāda A kategorijas euro banknote tiek konstatēta otrajā izvades kārtotājnodalījumā, operatoram otrā nodalījumā esošā(-ās) euro banknote(-es) jāievada atkārtotai apstrādei. Šajā otrajā apstrādes procesa posmā euro banknotes, kas ir iespējami euro banknošu viltojumi, jānodala no B2 kategorijas euro banknotēm, šos iespējamus viltojumus sašķirotot tam paredzētajā izvades kārtotājnodalījumā.
3. Banknošu apstrādes iekārtas klasificē un fiziski sašķiro euro banknotes attiecīgi A un B kategorijā, un šajā nolūkā nepieciešami vismaz divi izvades kārtotājnodalījumi, lai nebūtu vajadzīga iekārtas operatora iejaukšanās.
4. Arī banknošu apstrādes iekārtās, kurām ir tikai viens izvades kārtotājnodalījums, var klasificēt un šķirot euro banknotes, ja tiek ievērotas šādas prasības:
  - a) katru reizi, kad tiek apstrādāta A kategorijas euro banknote, iekārtai nekavējoties jāpārtrauc apstrāde un jānodrošina, lai A kategorijas euro banknotei nerastos nekāda fiziska saskarsme ar autentificētajām euro banknotēm;
  - b) ikvienas A kategorijas euro banknotes autentiskuma pārbaudes rezultātam jābūt nolasāmam uz displeja;
  - c) pārtraucot apstrādi, iekārtai jāpārbauda, vai tajā nav nevienas A kategorijas euro banknotes, un apstrādi var turpināt tikai tad, kad operators no iekārtas izņēmis tajā konstatēto A kategorijas euro banknoti;
  - d) katrā apstrādes pārtraukšanas reizē operatoram var būt pieejama tikai viena A kategorijas euro banknote.

IIIa PIELIKUMS

AUTOMATIZĒTAS EURO BANKNOŠU DERĪGUMA PĀRBAUDES MINIMĀLIE STANDARTI

Šajā pielikumā noteikti automatizētas euro banknošu derīguma pārbaudes minimālie standarti banknošu apstrādes iekārtām.

Euro banknotes, kurām derīguma pārbaudes laikā konstatēts jebkurš no turpmāk definētajiem obligātajiem defektiem, tiek uzskatītas par nederīgām.

Veicot derīguma pārbaudi banknošu apstrādes iekārtās, pieļaujamā novirze ir 5 %. Tas nozīmē, ka ne vairāk kā 5 % euro banknošu, kas neatbilst derīguma kritērijiem, iekārtās var kļūdaini tikt atzītas un šķirotas kā derīgas.

1. tabula

Šķirošanas kritēriju saraksts automatizētai šķirošanai pēc derīguma

	Defekts	Definīcija
1.	Netīra banknote	Netīrumi klāj visu euro banknoti
2.	Traipi	Vienā vietā koncentrēti netīrumi
3.	Apzīmēta banknote	Jebkādā rakstītā vai zīmētā veidā euro banknotei pievienoti attēli vai rakstu zīmes
4.	Banknote ar izdzisušu tinti	Izdzisusi tinte uz visas banknotes vai tās daļas, piemēram, banknote ir mazgāta
5.	Ieplēsumi	Definīcija nav nepieciešama
6.	Caurumi	Definīcija nav nepieciešama
7.	Noplēsumi	Banknotes malā (pretstatā caurumiem) noplēsts viens vai vairāki fragmenti
8.	Labota banknote	Vienas vai vairāku euro banknošu daļas savienotas ar līmlenti, līmi vai citiem līdzekļiem
9.	Saburzīta banknote	Daudzi nejauši locījumi
10.	Miksta banknote	Materiāla struktūras nolietojšanās dēļ banknote ievērojami zaudējusi stingrumu
11.	Locījumi	Definīcija nav nepieciešama
12.	Atlocīts stūris	Definīcija nav nepieciešama

Plašāka informācija par šķirošanas kritērijiem

1. Netīra banknote

Netīrumi palielina euro banknošu optisko blīvumu. Tabulā norādīts pārbaudes paraugu maksimālais blīvuma palielinājums salīdzinājumā ar jaunām euro banknotēm, kas pieļaujams, lai attiecīgās euro banknotes uzskatītu par derīgām.

2. tabula

Optiskā blīvuma pakāpes

Nominālvērtība	Pārbaudes parauga maksimālais blīvuma palielinājums salīdzinājumā ar jaunu euro banknoti	Filtrs
EUR 5	0,06	Magenta
EUR 10	0,06	Magenta
EUR 20	0,08	Magenta
EUR 50	0,07	Magenta
EUR 100	0,07	Magenta
EUR 200	0,04	Magenta
EUR 500	0,04	Magenta

Euro banknotes, kas neatbilst šiem kritērijiem, ir nederīgas. Visās NCB ir euro banknošu paraugi, kas ļauj apskatīt šiem kritērijiem atbilstošo netīrības pakāpi. Šo euro banknošu paraugu blīvuma mērījumu pamatā ir šādi kritēriji:

- ISO 5 standarta 3. un 4. daļa attiecībā uz blīvuma mērījumiem,
- standarts attiecībā uz filtriem: DIN 16536,
- absolūtie mērījumi: standarta kalibrēšana (*white tile* standarts),
- polarizācijas filtrs: ieslēgts,
- atvērums: 3 mm,
- apgaismojums D65/2,
- fons: *white tile* standarta kalibrēšana.

Pārbaudes paraugu maksimālais blīvuma palielinājums ir lielākā vērtība no vismaz četriem vidējiem mērījumu punktiem, kas mērīti banknotei abās pusēs tās neapdrukātajās vietās, kur neatrodas ūdenszīmju modulācijas.

2. Traipi

Euro banknotes, kurām vienā vietā koncentrēti netīrumi pārklāj vismaz 9 mm garu un 9 mm platu laukumu neapdrukātajā daļā vai vismaz 15 mm garu un 15 mm platu laukumu apdrukātajā daļā, ir nederīgas.

3. Apzīmēta banknote

Patlaban nav obligāta prasība atklāt apzīmētu banknoti.

4. Banknote ar izdzisušu tinti

Tinte uz euro banknotēm var būt izdzisusi, piemēram, ja tās mazgātas vai bijušas saskarē ar iedarbīgām ķīmiskām vielām. Šāda veida nederīgās euro banknotes var atklāt ar attēla vai ultravioletā starojuma detektoriem.

5. Ieplēsumi

Euro banknotes ar ieplēsumiem, kas ir caurejoši un ko pilnībā vai daļēji nenosedz iekārtas padeves slīdlente(-es), jāatzīst par nederīgām, ja cauruma izmēri pārsniedz turpmāk norādītos.

3. tabula

Ieplēsumi

Virziens	Platums	Garums
Vertikāls	4 mm	8 mm
Horizontāls	4 mm	15 mm
Pa diagonāli	4 mm	18 mm (*)

(*) Mēra nevis paša ieplēsuma garumu, bet gan taisnu līniju (taisnleņķa projekciju), ko velk no ieplēsuma gala līdz banknotes malai, kur sākas ieplēsums.

6. Caurumi

Euro banknotes ar caurumiem, ko pilnībā vai daļēji nenosedz iekārtas padeves slīdlente(-es), jāatzīst par nederīgām, ja cauruma izmēri pārsniedz 10 mm².

7. Noplēsumi

Euro banknotes ar garumu, kas samazināts par 6 mm vai vairāk, vai platumu, kas samazināts par 5 mm vai vairāk, uzskatāmas par nederīgām. Visi mērījumi attiecas uz euro banknošu nominālo garumu un platumu.

8. Labota banknote

Labota euro banknote tiek radīta, ja banknošu daļas tiek savienotas, izmantojot, piemēram, līmlenti vai līmi. Ja euro banknoti līmlente klāj vairāk par 10 mm platumā un 40 mm garumā un līmlentes biezums pārsniedz 50 µm, šī banknote ir nederīga.

9. Saburzīta banknote

Parasti saburzītas euro banknotes var konstatēt, ja mazinājusies to atstarošanas spēja vai zudis stingrums. Nav noteiktas nekādas obligātās prasības.

10. Mīksta banknote

Cik iespējams, banknotes, kas ievērojami zaudējušas stingrumu, jāšķiro kā nederīgas. Tā kā stingrumu zaudējušas banknotes parasti ir arī netīras, vairākumā gadījumu šādas banknotes atklāj ar sensoriem, kas uzrāda netīrās banknotes. Nav noteiktas nekādas obligātās prasības.

11. Locījumi

Tā kā ielocītu euro banknošu garums vai platums ir samazinājies, tās var atklāt ar sensoriem, kas pārbauda euro banknošu izmēru. Turklāt tās var atklāt arī ar biezuma sensoriem. Taču sakarā ar tehniskiem ierobežojumiem var atklāt tikai tos locījumus, kas atbilst noplēsumu kritērijiem, t. i., var konstatēt banknotes ar locījumiem, kas samazina garumu vairāk nekā par 6 mm vai platumu vairāk nekā par 5 mm, un atzīt par nederīgām.

12. Atlocīts stūris

Euro banknote ar atlocītu stūri, kura laukums pārsniedz 130 mm² un īsākās malas minimālais garums pārsniedz 10 mm, ir nederīga.

IIIb PIELIKUMS

MANUĀLAS EURO BANKNOŠU DERĪGUMA PĀRBAUDES MINIMĀLIE STANDARTI

Šajā pielikumā noteikti apmācīta personāla veiktas manuālas euro banknošu derīguma pārbaudes minimālie standarti.

Derīguma pārbaudes laikā euro banknotes, kurām ir jebkurš no turpmāk definētajiem vai skaidri pamanāmiem defektiem attiecībā uz vienu no redzamajiem pretviltišanas elementiem, tiek uzskatītas par nederīgām. Tomēr ielocītas euro banknotes un euro banknotes ar atlocītiem stūriem, ja iespējams, manuāli izlabo, tās iztaisno. Nolietojuma pakāpes pārbaudes veic, vizuāli novērtējot katru atsevišķu euro banknoti, un tāpēc nav vajadzīgi nekādi palīginstrumenti.

Šķirošanas kritēriju saraksts manuālai derīguma pārbaudei

	Īpašība	Apraksts
1.	Netīra banknote	Vizuāli pamanāms, ka netīrumi klāj visu banknoti
2.	Traipi	Vizuāli pamanāms, ka vienā vietā koncentrēti netīrumi
3.	Apzīmēta banknote	Vizuāli pamanāms, ka jebkādā rakstītā vai zīmētā veidā euro banknotei pievienoti attēli vai rakstu zīmes
4.	Banknote ar izdzisušu tinti	Vizuāli pamanāms, ka tinte uz visas banknotes vai tās daļas izdzisusi, piemēram, euro banknote ir mazgāta
5.	Ieplēsumi	Euro banknotes malā ir vismaz viens ieplēsums
6.	Caurumi	Euro banknotei vizuāli pamanāms vismaz viens caurums
7.	Noplēsumi	Euro banknotes malā (pretstatā caurumiem) noplēsts viens vai vairāki fragmenti, piemēram, noplēsts stūris
8.	Labota banknote	Vienas vai vairāku euro banknošu daļas savienotas ar līmlenti, līmi vai citiem līdzekļiem
9.	Saburzīta banknote	Visā euro banknotes virsmā ir daudzi locījumi, kas stipri ietekmē banknotes izskatu
10.	Mīksta banknote	Materiāla struktūras nolietošanās dēļ euro banknote ievērojami zaudējusi stingrumu
11.	Ielocīta euro banknote	Ielocīta euro banknotes, t. sk. tāda, ko vairs nevar iztaisnot
12.	Atlocīts stūris	Euro banknote ar vismaz vienu pamanāmu atlocītu stūri

IV PIELIKUMS

DATU VĀKŠANA NO SKAIDRĀS NAUDAS APSTRĀDES IESTĀDĒM

1. **Mērķi**

Datu vākšanas mērķis ir nodrošināt, lai ECB un NCB varētu uzraudzīt skaidrās naudas apstrādes iestāžu darbības un pārraudzīt skaidrās naudas apriti.

2. **Vispārējie principi**

2.1. Datus par banknošu apstrādes iekārtām ziņo tikai tad, ja šīs iekārtas izmanto banknošu atkārtotai laišanai apgrozībā.

2.2. Skaidrās naudas apstrādes iestādes savu dalībvalstu NCB regulāri sniedz šādu informāciju:

- informāciju par struktūrvienībām, kurās notiek skaidrās naudas apstrāde, piemēram, filiāļu birojiem,
- informāciju par banknošu apstrādes iekārtām un skaidrās naudas izsniegšanas iekārtām.

2.3. Turklāt skaidrās naudas apstrādes iestādes, kas ar banknošu apstrādes iekārtām un skaidrās naudas izsniegšanas iekārtām atkārtoti apgrozībā laiž euro banknotes, savu dalībvalstu NCB regulāri sniedz šādu informāciju:

- informāciju par skaidrās naudas operāciju apjomu (apstrādātais euro banknošu skaits), kā arī par banknošu apstrādes iekārtām un skaidrās naudas izsniegšanas iekārtām,
- informāciju par nomaļajām kredītiestāžu filiālēm, kur skaidrās naudas operāciju apjoms ir ļoti neliels un banknošu derīguma pārbaude tiek veikta manuāli.

3. **Datu veids un ziņošanas prasības**

3.1. Atkarībā no savākto datu rakstura tos iedala pamatdatos un operatīvajos datos.

Pamatdati

3.2. Uz pamatdatiem attiecas informācija par: a) katru skaidrās naudas apstrādes iestādi un to darbībā esošajām banknošu apstrādes iekārtām un skaidrās naudas izsniegšanas iekārtām, un b) nomaļajām kredītiestāžu filiālēm.

3.3. Pamatdatus NCB nosūta šā lēmuma piemērošanas dienā un turpmāk ik pēc sešiem mēnešiem. Jāiesniedz 1. papildinājuma paraugā norādītie dati, lai gan NCB tos var pieprasīt iesniegt citā formātā. Pārejas laikā NCB var prasīt datus ziņot katru mēnesi, ja tās to jau prasījušas pirms šī lēmuma spēkā stāšanās, vai NCB var prasīt datus ziņot katru ceturksni.

3.4. Uzraudzības nolūkā NCB var nolemt vākt datus vietējā līmenī, piemēram, filiāļu biroju līmenī.

3.5. NCB no ziņošanas prasību jomas var nolemt izslēgt euro banknošu apstrādes iekārtas, kurās apstrādā tikai tās euro banknotes, kuras darbinieki izmaksās tirdzniecības vietā.

3.6. Jāiesniedz 3. papildinājuma paraugā norādītie dati par nomaļajām filiālēm, lai gan NCB tos var pieprasīt iesniegt citā formātā.

Operatīvie dati

3.7. Dati, ko skaidrās naudas apstrādes iestādes iegūst euro banknošu apstrādē un atkārtotā laišanā apgrozībā, tiek klasificēti kā operatīvie dati.

3.8. NCB no operatīvo datu ziņošanas pienākuma var nolemt atbrīvot citus uzņēmumus, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1338/2001 6. panta 1. punktā, ja euro banknošu skaits, ko tie ar skaidrās naudas izsniegšanas iekārtām atkārtoti laiduši apgrozībā, ir mazāks nekā NCB noteiktais sliekšnis.

- 3.9. Datus sagatavo ik pēc sešiem mēnešiem. Datus sniedz NCB ne vēlāk kā divus mēnešus pēc attiecīgā pārskata perioda, t. i., februāra beigās un augusta beigās. Datus var sagatavot, izmantojot 2. papildinājumā norādīto paraugu. Pārejas laikā NCB var prasīt datus ziņot katru mēnesi, ja tās to jau prasījušas pirms šī lēmuma spēkā stāšanās, vai NCB var prasīt datus ziņot katru ceturksni.
- 3.10. Datus sagatavo skaidrās naudas apstrādes iestādes, kas fiziski apstrādā euro banknotes. Ja skaidrās naudas apstrādes iestāde citai skaidrās naudas apstrādes iestādei kā ārpalpojumu uztic pārbaudīt banknošu autentiskumu un derīgumu, datus sagatavo šī izraudzītā iestāde atbilstoši 3. panta 2. punktam.
- 3.11. Skaidrās naudas apstrādes iestādes datus sniedz kā vienības (apjomu), ko apkopo valsts līmenī un iedala pēc euro banknošu nominālvērtības. Attiecībā uz kredītiestāžu nomaļajām filiālēm operatīvos datus sniedz atsevišķi.
- 3.12. Uzraudzības nolūkā NCB var nolemt vākt datus vietējā, piemēram, filiāļu biroju, līmenī.
- 3.13. NCB no ziņošanas prasību jomas var nolemt izslēgt euro banknotes, kuras tiek apstrādātas banknošu apstrādes iekārtās un kuras izmaksā darbinieki tirdzniecības vietā.
- 3.14. Skaidrās naudas apstrādes iestādēm, kas banknošu autentiskumu un derīgumu kā ārpalpojumu uzticējušas pārbaudīt citām skaidrās naudas apstrādes iestādēm, NCB var pieprasīt iesniegt datus par šīm izraudzītajām iestādēm.
- 3.15. Jāiesniedz dati par nomaļajām filiālēm, kā norādīts 3. papildinājuma paraugā, lai gan NCB tos var pieprasīt sagatavot citā formātā un vienoties ar skaidrās naudas apstrādes iestādēm par plašāku datu vākšanu.

4. **Konfidencialitāte un datu publiskošana**

- 4.1. Par konfidenciāliem uzskata gan pamatdatus, gan arī operatīvos datus.
  - 4.2. NCB un ECB var nolemt publicēt ziņojumus vai statistiskos datus, izmantojot saskaņā ar šo pielikumu iegūtos datus. Jebkurā no šādām publikācijām informācija ir apkopota tādā veidā, lai to nevarētu attiecināt uz atsevišķiem datu sniedzējiem.
-

1. PAPILDINĀJUMS

ZIŅOJUMA PARAUGS

Pamatdati

Šī informācija jāiesniedz:

[NCB nosaukums; kontaktinformācija uzziņām; adrese]

1. Informācija par skaidrās naudas apstrādes iestādi

Skaidrās naudas apstrādes iestādes nosaukums:

Centrālā biroja adrese:

Pasta indekss:

Pilsēta:

Iela:

Uzņēmējdarbības veids:

- kredītiestāde
- valūtas maiņas punkts
- skaidrās naudas pārvadājumu uzņēmums, kas nav maksājumu iestāde
- tirdzniecības (mazumtirdzniecības) uzņēmums
- kazino
- citi veidi, t. sk. maksājumu iestādes, kas nav iepriekš minētas (norādīt)

Kontaktpersonas:

Vārdi:

Tālruni:

Telefaksi:

E-pasta adreses:

Ārpalpojumu sniedzējs (ja attiecas)

Nosaukums:

Adrese:

Pasta indekss:

Pilsēta:

2. Paša klienta darbinātās iekārtas

Tips	Ražotājs (*)	Iekārtas nosaukums (*)	Identifikācija (*) (detektorsistēmas/programmatūras versijas)	Kopējais operāciju skaits
Skaidrās naudas iemaksu bankomāti (CIM)				
Banknošu apstrādes iekārtas (CRM)				
Kombinētie skaidrās naudas iemaksu bankomāti (CCM)				
Skaidrās naudas izmaksu bankomāti (COM)				
Kases palīgierīces skaidrās naudas pārbaudei un apstrādei (TARM) (**)				
Kases palīgierīces skaidrās naudas pārbaudei (TAM) (**)				

(*) Šos ierakstus veic atbilstoši attiecīgajiem ierakstiem ECB interneta lapā, ja vien ECB kā pieejamu nav norādījis unikālu identifikācijas kodu.

(**) Izmantotas kā paša klienta darbinātās iekārtas.

3. **Operatora apkalpotas iekārtas**

Tips	Ražotājs (*)	Iekārtas nosaukums (*)	Identifikācija (*) (detektorsistēmas/ programmatūras versijas)	Kopējais operāciju skaits
Banknošu apstrādes iekārtas (BPM)				
Banknošu autentifikācijas iekārtas (BAM)				
Kases palīgierīces skaidrās naudas pārbaudei un apstrādei (TARM) (**)				
Kases palīgierīces skaidrās naudas pārbaudei (TAM) (**)				

(*) Šos ierakstus veic atbilstoši attiecīgajiem ierakstiem ECB interneta lapā, ja vien ECB kā pieejamu nav norādījusi unikālu identifikācijas kodu.

(**) Izmantotas kā paša klienta darbinātās iekārtas.

4. **Skaidrās naudas izsniegšanas iekārtas**

Tips	Kopējais operāciju skaits
Bankomāti (ATM)	
Termināļi ar pašpārbaudes iespēju (SCoT)	
Citi	

2. PAPILDINĀJUMS

ZIŅOJUMA PARAUGS

Operatīvie dati

1. Informācija par skaidrās naudas apstrādes iestādi

Skaidrās naudas apstrādes iestādes nosaukums	
Pārskata periods	

2. Dati

Lūdzam sniegt valsts vai reģionālā līmenī apkopotus datus, kā pieprasa NCB, – neiekļaujot nomaļās filiāles.

	Kopējais apstrādāto euro banknošu skaits ⁽¹⁾	No kurām sašķirotas kā nederīgas ⁽¹⁾	No kurām atkārtoti laistas apgrozībā ⁽²⁾
EUR 5			
EUR 10			
EUR 20			
EUR 50			
EUR 100			
EUR 200			
EUR 500			

⁽¹⁾ Šis postenis attiecas gan uz paša klienta darbinātām iekārtām, gan arī uz operatora apkalpotām iekārtām.

⁽²⁾ Netiek iekļautas operatora apkalpotās iekārtās neapstrādātās euro banknotes, kuras nodod atpakaļ NCB vai kuras darbinieki atkārtoti laiž apgrozībā, tās izmaksājot tirdzniecības vietā.

To euro banknošu skaits, kuras izsniegtas no pašapkalpošanās iekārtām un skaidrās naudas izsniegšanas iekārtām	
--	--

Šie dati ir obligāti attiecībā uz kredītiestādēm.

3. PAPILDINĀJUMS

KREDĪTIESTĀŽU NOMAĻĀS FILIĀLES

Šo informāciju iesniedz tikai tās kredītiestādes, kurām ir nomaļās filiāles, kā minēts 7. panta 1. punktā.

1. Informācija par kredītiestādi

Kredītiestādes nosaukums	
Pārskata periods	

2. Dati

Nomaļās kredītiestādes adrese	Adrese	To euro banknošu skaits, kuras izsniegtas no paša klienta darbinātām iekārtām un skaidrās naudas izsniegšanas iekārtām